

فهزیهی گڼځاری (شاعر) ... تاهیر سیوهیل

هاو ټکهم وتی : ئهوهی خوځنه ری کورد مه بڼه مه ، دهرگای مښک و
بیرکردنه و هتان دامه خن و سهر ب ټ هه موو جهاله ټک مه له قنن.
وتم : ب ټ چی خره چی قه و ماوه؟

وتی : ئهی فهزیه تی دنیای به ناو ټ ټ شنبیران ئازارت نادات؟
وتم : وه کو چی؟

وتی : جا پ ټ ویست به نمونه ده کات؟ ت ټ بهس ژماره هه وتی گڼځاری
به ناو شاعر بخوځنه وه ، بزانه چی لهو ده قهره دا ده گوزهر ټ به ناوی
شعیره وه؟

وتم : چی ده گوزهر ټ؟

وتی : جگه له بابه ته وهر گڼ ټ ټ دراوه کانی که ز ټ ربه ی ز ټ ری رووبه ره که ی
داگیر کردو وه ، چه ند کا ټ فام ټ ک سهر و بنی قسه یان سیستمه ، نه گهر
سیستم له ژیانی خه ټ ک دهر ب ټ ټ هه ر ده ژی ، ده چ ټ له سهر عهرز
ده خه و ټ ، به ټ ام سیستم له ناو ئه و نووسینا نه دا دهر ب ټ نیت هیچی
نامین ټ ته وه ! ئه و سیستمه ی ته و او به مانای دژه گه نده ی د ټ !
وتم : ببوره ئ ټ مه ی نا حا ی وا به ئاسانی ت ټ نا گه یڼ ، ب ټ زه حمه ت وه کو
موز ب ټ مان پاک بکه .

وتی : به ختیار علی م ټ شکیانی شتو ته وه به وشه ی سیستمه ، شاعر ټ ک به
شاعر داده ن ټ ده ب ټ دژی سیستم ب ټ ، ب ټ ئه وه ی بزنان سیستم چیه؟
به ختیار بیستو چوار جار لهو نووسینه یدا وشه ی سیستمی چه ند باره
کردو وه ته وه ، و ټ رای ئه وه ی به ختیار له هه موو بوار ټ کدا ده نووس ټ
به ټ ام شاعر نیه ، ئه وه ی به ناوی شعیره وه نووسیونی دروشمی قه به
قه به یه ، ب ټ یه سهره نجام وازی له شاعر ه ټ ناو رووی کرده شتی تر .

وتم : سیستمه باشه یا خراپ؟

وتی : ئه وه ی له کوردستان ده گوزهر ټ ، دژه سیستمه چونکه ده سه لاتی
دوو بڼه ما ټ هی مافیا هه موو شت ټ کیان ق ټ رخ کردو وه به راست و چه و تا
ده خ ټ و ددزن و ده کوژن و ده چه وس ټ ننه وه ، گهر یاسا و ئیداره ی
ټ ټ کوپ ټ ک ببوایه ج ټ یان نه ده بووه وه ، چونکه ئه وه یه مانا و کاری
سیستمه ، وه ک له پ ټ ناسه جیهانییه که یدا ها تووه (سیستمه ک ټ مه ټ ک
توخمی کاریگهر و پ ټ که وه په یوه سته به ش ټ وه یه کی ټ ټ کوپ ټ ک یه که یه کی
ته و او فه راهم د ټ ټ) .

وتم : هه ر ئه وه نده؟

وتی: نا، ئەو س بەرادرەری تریش ناوکێی نووسینەکانیان بە وشەیی سیستم تەنیوەتەو، جا گەر ئۆوێ مە بێنە خوێنەری گۆزارەکانی وەکو (کەلەن) و (شێعر) و لایە ه ئەدەبیەکانی رێژنامە و گۆزارەکانی تر کە کەسی بە ئاست و ناحاکی بە یوێان دەبات ئەوا ئەوێکی ناحاکیان لێدەردەچێت.

وتم: جا بە رای ت رهخنه نابێت بوونی بێت؟
وتی: ئەوێ بە ناوی رهخنهوه دهگوزهرێت مههزه لهیه که لهو گۆه، نووسینی ئەو س بەرادره که نووسیویانه دوورو نزیک په یوێندی به رهخنهو لایه نهکانی شیعریه تهوه نییه، بهس قسه له سهر مهعناکانی شێعر دهکهن بهوێ لێ تێدهگهن، ئەگەر مهعناکان دژه سیستم نه بێت لای ئەوان رهفزه، ئەگینا بێ نموونه ئەو شاعیره لیریکیه ساده نووسه رهخنهو لێگیراوه، نهک ههر شیعرهکانی وێرانن و شایسته رهخنهیه بهکو له زنگاوی بێگه نیدا زیوه، سهرده مانێک له گۆزارێک کاری دهکرد، به گۆزارێکی تریان دهگوت ئۆوه بابته تی ئۆمه بێاوبکه نهوهو ئۆمهش بابته تی ئۆوه بێاوده کهینهوه تا پاداشتهکانیش ههر بێ خێان بێت، چونکه ئەو کاته پاداشتهکان به دێلار دایانده نا. بای رهخنهو چی دهکهن؟ بەرادرهکی تر زۆربهی کتێبه عهره بیه رهخنه بیهکان تهرجومه دهکات و به ناوی خێوه بێاویان دهکاتهوه، اکان و کارهکانیان کۆپی دهکات و رێژانه دایانده نێت و زۆربهی نووسینهکانی پێ پێ دهکاتهوهو ههمووانیش به مامستای رهخنهگر بانگی دهکهن، بێ ئەوێ خوودی خێی خاوهنی هێچ دیدگیهکی رهخنهیی بێت و شتێکی جیاوازان بێ بدێتهوه.

وتم: ئەو چار چیه؟

وتی: ئۆوه پێویستتان به شێش، یه که مجار شێشی فیکری و مهعریفی به سهر ئەو بت و فێگ ره ساختانهی پانتایی رێشنبیری کوردییان داگیرکردوو و عهقێ خۆینهریان س کردوو، له ههر دوو زێنه کهدا باش دهلهوه ئێن، ئەمهش تاکه مه بهستیان، نهک هێش و مرێف و گۆنکاری.

وتم: بابێ نهوه سهر سیستم، ئایا به گهت هیه له ناو نووسینهکانهوه؟

وتی: به... ههر بێ نموونه له ناو نووسینی ئەو چوار بەرادره دا :

1/ مامستاکه یان ده نووسێت:

سیستم له جهوه ههردا له سهر ده رکردن و سیستم تیزه کردن... دروست بووه شاعیران ههوه ده دهن شێعر له سیستم زگار بکهن.

دهتوانێت هه میسه له ده رهوهی سیستم بێت و ئاماژه بێ ده رهوهی سیستم بکات.

2/ یه ککیان ده نووسیت:

ئایا ئهم خوده شه له گه سیستمدا دهکات.

ئهمهش به دیو کدا ده چتهوه خزمهتی سیستم..... ده بیه نو نهری سیستم ...

3/ یه ککی تریشیان (که ز له مام ستاکه زیاتر وشه سیستمی لهو نووسینه دا به کاره ناوه که 78 جاران، ده ت:

سیستم دژی و نهی راسته قینه یه. سیستم ده ت ژیان هر ئهمه یه. بوونی شیعر ئه وه یه سیستم تووشی داخوړان و ناک کی دهکات.

4/ ئه و براده رهی تریش ده نووسیت:

که له ناو سیستمدا ده بنه دیل..... نوک کی سیستم به ره میا نده ه نیت.

چه شه و هزی سه پینراوی سیستم ده و ت، ئه و سیاقه ی سیستم ب مر قی کوردی دروست کردووه... سیاقی داخراوی سیستمدا...

وتم: ئهم هه موو خه فته به ئمه هه ناگیرت، نهخت د پشمان خ شکه.

وتی: من شاعیر نیم، بهس وشه ی سیستم گژی کردم، که خه وتم هر ئهم و نانه مان ده کرد، به شکوم ئاواز کی ب دابنیت بیه کینه مارشی ده زگا کانیان:

__سیستم__

سیس/ته م

سهرین/سوتا

له سهر سیستم

سیسته ماتیک

س بووووو

سسسسسسسس

ساتهم ده داو

هه ناسه سست

سمتیش سیس

سیسرکرکان

سرتیه سرتیان بوو

سانتیم سیستم مم سه ند

تا سهر بب سرت

سهرسهریه کانی ده سه اتیش

به ره و شاری سرت